

ИЗВЈЕШТАЈ РЕЦЕНЗЕНТА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

Преглед		
Подаци о високошколској установи		
Назив, адреса и е-маил адреса институције	Универзитет "Бијељина" Бијељина Павловића пут бб - Дворови, 76300 Бијељина info@ubn.rs.ba	
Интернет адреса	www.ubn.rs.ba	
Назив, број и датум акта о оснивању	Уговор о оснивању Универзитета Бијељина, ОПУ - 778/2010 од 29.06.2010. године	
Пореско-идентификациони број (ПИБ)	ЈВБ: 44031803800	
Matični broj dodijeljen od Republičkog zavoda za statistiku	11066283	
Име, презиме и адреса (назив и сједиште) оснивача	Љиљана Томић, Рачанска 50 Бијељина, Дијана Божић, Незнаних јунака 17, Бијељина	
Број и датум одлуке о именовању лица овлашћеног за заступање	03-300/12 од 24.07.2012. и 03-2061-1/16 од 24.07.2016. године	
Број и датум дозволе за рад високошколске установе	07.023/602-399-8/10 од 05.10.2012. године	
Број и датум дозволе за рад ван сједишта	/	
Организационе јединице које се посјећују и одговорна лица	Фармацеутски факултет - доц. др Љиљана Томић, Факултет здравствених судија - доц. др Дражен Јовановић, Факултет за психологију - проф. др Мирослав Комленић, Пољопривредни факултет - доц. др Боро Крстић	
Контакт особа:	Доц. др Боро Крстић, директор Универзитета Бијељина	
Број телефона:	065/237-072	
Програми пријављени за евалуацију		
Назив студијског програма	Ниво студија	Назив(и) излазних квалификација
ИНТЕГРИСАНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ ФАРМАЦИЈЕ	Први циклус	Магистар фармације - 300 ЕЦТС

ДОБРЕ СТРАНЕ

Б.2 Креирање и одобравање студијских програма

Усклађеност студијског програма са сличним студијским програмима у региону и Европи: Студијски програм Фармацеутског факултета у Бијељини је усклађен са студијским програмима фармације у региону и иностранству. Постоји документ који потврђује подударност студијског програма фармација на Фармацеутском факултету Универзитета Бијељина са студијским програмом на Фармацеутском факултету у Београду и смером фармација на Медицинском факултету у Нишу, Република Србија, као и са Фармацеутским факултетом у Атини, Грчка: Подударност са другим студијским програмима. Документ Студијски програм: Интегрисане академске студије фармације такође наводи усклађеност студијског програма на Фармацеутском факултету, Универзитета Бијељина са наведеним програмима у региону и иностранству. (Испуњен је Критеријум Т2.3)

Доступност информација о образовним циљевима студијског програма: У Апликационом формулару се наводи да се сваком заинтересованом лицу усмено предочавају циљеви студијског програма, очекиване компетенције и могућности запошљавања по завршетку студија. Интернет страница Универзитета Бијељина садржи основне информације попут трајања студија, звања, као и циљева и стечених професионалних вештина. Већ уписаним студентима, на самом почетку студија се обраћа ректор Факултета који информише брзо о битним ставкама вазаним за студије и организацију Универзитета. Током студија, сваки наставник је дужан да на почетку курса изнесе јасан план и програм предавања, потребну литературу и очекиван ниво знања по завршетку курса.

Елаборат студијског програма Фармацеутског факултета у Бијељини садржи стандарде фармaceutске струке наведене као примарне едукационе циљеве, на које се надовезује развијање адекватних образаца понашања у професионалном окружењу, као и са пацијентима (Наведено у поглављима: Назив и циљ студијског програма; Врста студија и исход процеса учења). Пажња се придаје како професионалном, тако и личном усавршавању студената, као будућег члана професионалних удружења, али и опште друштвене заједнице. (Испуњен је Критеријум Т2.2)

Доношење студијског програма: Услови и захтеви за доношење и развој студијског програма јасно су дефинисани Правилником о доношењу, измени и допуни студијског програма, а поступак усвајања предлога за студијски програм је садржан у Процедурама за развој студијских програма. У овим документима се јасно наводи да мање измене програма (мање од 20 ЕЦТС бодова) могу да буду и инициране од стране студената, док је за усвајање већих измена програма (већих од 20 ЕЦТС бодова) неопходна сагласност Сената. Студенти преко свог представника у највишим структурама управе Факултета имају свој глас у доношењу и унапређењу студијског програма. Сенат има два представника студената који се бирају на Студентском парламенту (дефинисан Статутом Универзитета Бијељина, чланови 55. и 56). Члан 56. Статута Универзитета дефинише рад Студентског парламента и његове активности које укључују процену квалитета и ефикасности студијског програма (ставка 1. ђ), те учествује у поступку самовредновања Универзитета (ставка 1. з). С тим у вези, Извештај са треће седнице Студентског парламента доказ је постојања иницијативе од стране студената за измене студијског програма Фармација, а потом Извештај са седнице Сената показује отвореност управног тела ка сугестијама од стране студената (поменута документа су пронађена на сајту Универзитета).

Такође, студијски програм се редовно ревидира пратећи Процедуре за преиспитивање и иновирање студијских програма, као и Процедуре за обезбеђење квалитета студијског програма Универзитета Бијељина. Улога студената у овим процедурама јесте да кроз анкетирања изнесу своја мишљења и процене наставних програма како би се евентуално иницирале промене студијског програма.

Стручна пракса: Стручна пракса је дефинисана као обавезни предмет у Елаборату студијског програма фармације, носи 4 ЕЦТС и одвија се у десетом семестру. Студенти имају за обавезу да израде Дневник рада, а након завршене праксе студенти морају доставити оверену Потврду о обављеној стручној пракси. Фармацеутски факултет је склопио бројне уговоре са Апотекама (наведена листа апотека, а у достављеним документима постоји уговор са Апотеком Мирка) који дефинишу број радних сати студента и вештине и знања са којима студент мора да се упозна у току праксе (Уговор са апотекама, Листа апотека са којима је склопљен уговор). Поред апотека, Универзитет Бијељина је склопио уговор са Галеника а.д., ЗАДА фармасаеутикалс, а у Апликационом формулару се наводи и д.о.о. Благолекс иако је уговор истекао.

Стручна пракса као обавезни предмет у петој години студија је врло битна за ради увођења студената у професионално окружење. Уговори са фармацеутским кућама су врло битни ради повећања могућности извођења практичне наставе и у области фармацеутске технологије. Потписивањем Уговора са екстерним заинтересованим странама испуњава се одредница у Критеријуму Т 2.6 који се односи на обезбеђење интеракције са професионалном праксом и реализације практичне наставе, као и мултидисциплинарност плана и програма. Уговорима је такође испуњена смерница из ЕСГ 1.2 који се односи на добро структурисане прилике за праксу.

Дипломски рад и дипломски испит: Правилником о дипломском раду и дипломском испиту су дефинисани сви аспекти израде (од стила израде рада, до односа студента са ментором) и полагања завршног/дипломског испита. Силабус предмета такође садржи циљ и исход израде рада, начин бодовања и коначно вредновање рада. (Испуњен је Критеријум Т3.5).

Анализирање квалификација и стручне компетентности студената: Достављени су многобројни извештаји о спроведеним анкетама што потврђује редовност и доследност у спровођењу овог захтева.

- Анализа структура студентске популације у школској 2017-2018

Извештај о анализи успешности завршавања 16-19

- Извештај о квалитету наставног процеса 2014-2018
- Извештај о задовољству студената 2012-2017
- Извештај анкетања студената који су одустали од даљег сколовања; Извештај одусталих студената
- Извештај дипломираних студената 2016-2018
- Анализе квалитета наставног кадра
- Анкетно вредновање послодаваца о запосленима који су студије на Универзитету Бијељина
- Известај о атрактивности студијских програма 2012-2019
- Известај о успешности завршавања 2016-2019
- Извештај о анкетању дипломираних студената 2016-2019

Процена стручне компетентности студената, али и праћење кретања студената (напуштање студија, по завршетку студија) се редовно обавља. Води се рачуна о задовољству студената како и радом студентске службе, библиотечким ресурсима, информисаношћу и хигијеном на универзитету Бијељина, тако и наставним процесом. Студенти оцењују сваког предавача посебно. (Критеријуми Т7.1 и Т7.2)

Обзиром да је Универзитет Бијељина млада институција, године 2018. је извршено прво анкетање послодаваца о запосленима који су завршили Фармацеутски факултет. Оцењиване су специфичне (теоријске) компетенције, али и генеричке као што су самосталност у раду и рад у тиму. Током студија, а што се види из наставног програма, сваки предмет има теоријске модуле које наставник мора да обради, али врло често студенти у оквиру предмета треба да раде семинарски рад, чиме се подстиче развој нетеоријских вештина-групни рад, презентовање, однос са колегама, итд.

Примећу је се да су оцене запослених дипломаца врло близу највише те се може закључити усмешност курикулума Фармацеутског факултета у развоју компетентних стручњака у овој области.

Међународна сарадња: Истакла бих као позитивно напоре који се улажу у интегрисање Универзитета Бијељина у интернационалне програме размене студената, као и тренутно подржавање мобилности студената (и наставног особља) у регулативним оквирима. Правилник о праву на промену студијског програма, прелазак на студијске програме Универзитета Бијељина и о критеријумима и условима преношења ЕЦТС бодова: Студенти имају право да мењају студијске програме у оквиру Универзитета Бијељина, али имају и право да проведу семестар или студијску годину на универзитету у иностранству у склопу програма размене (уколико су испуњени одговарајући услови и признати испити од стране именоване Комисије за признавање испита). У Апликационом формулару се наводи Универзитет Бијељина планира да се у наредном периоду укључи у Ерасмус+ програм размене студената.

Б.3 Учење, подучавање и оцењивање усмјерено ка студенту

Креирање процеса учења: Студенти се преко студентских представника могу укључити у процес креирања студијских програма, процеса учења и подучавања. Студентски представници комуницирају са студентима преко Студентског парламента, а у оквиру Сената и Управног одбора имају могућност да пренесу захтеве и предлоге студената о актуелним питањима.

Дакле, само креирање процеса учења обавља наставник који има коначну одлуку о структури и методама предавања, међутим, студенти могу да изразе своје (не)задовољство на неколико начина:

- Преко представника у Сенату;
 - Предлагањем измена путем анкета;
 - Изношењем свог става на Порталу Универзитета,
- и на тај начин имају активну улогу у реобликовању процеса учења.

Извођење наставе: У Елаборату Студијског програма је дата листа обавезних и изборних предмета са оквирним садржајем и детаљима по питању начина оцењивања и слично. За сваки предмет наводе се методе подучавања које у већини предмета врло разнолике и укључују интерактивну наставу, консултације и семинарске радове. Присуство студената вежбама и предавањима је обавезно, те се редовно води евиденција присутности студената: Пример образца вођења евиденције о присутности студената настави.

Као што је претходно наведено Силабус сваког предмета садржи листу метода извођења наставе. Уочава се праћење смерница ЕСГ 1.3 о прилагођавању наставе различитим афинитетима појединих студената, обзиром да се користе различити начини извођења наставе и подстиче самостални рад студената. У већини предмета се наводи дискусија или интерактивна настава, где се студенти подстичу да активно учествују у настави и при томе уче заједно. Консултације су такође наведене као метода наставе, а у Апликационом формулару је додато да је коришћењем електронске поште овај вид комуникације увелико олакшан. Такође се наводи да је презентовање наставника најчешће у форми презентације која додаје визуелни ниво процесу подучавања и учења. Портал Универзитета омогућује размену материјала за учење као и резултата испита, чиме се додатно показује да се предавања на Универзитету Бијељина изводе коришћењем информатичких помагала, која дају могућност предавачима да буду креативни и визуелно привуку пажњу студената и подстакну их на интеракцију.

Подстицање студената да учествују у настави, као и подстицање студената да се припреме за наставу како би могли да активно учествују у настави је велико унапређење процеса подучавања. Обзиром да су групе студената мале (имајући у виду број студената по годинама студија) за очекивати је да су наставници у прилици да се посвете сваком студенту и реализују интерактивну наставу у правом смислу те речи.

Евалуација наставног плана и програма и наставног процеса: Провера задовољства студената наставним процесом обавља се редовно у летњем и зимском семестру (Извештаји о квалитету наставног процеса). Вредновање наставног рада наставника на поједином предмету се редовно изводи у циљу одржања и побољшања квалитета наставе. Анкетирање је анонимно и студенти су у прилици да изразе своје мишљење о томе ста је добро/лоше у раду наставника. Анкете се анализирају, а резултати анкете се приказују у виду бројчаних вредности у Извештајима о квалитету наставног процеса, који су достављени у материјалу, и као такви достављају се наставнику и Управи Универзитета на увид.

Одлукама о именовању чланова Сената и Управног одбора јасно се види да студенти имају своје представнике у овим органима. Студенти бирају своје представнике преко Студентског парламента (чији рад је регулисан члановима 55. и 56. Статута Универзитета, а први докази о активном учешћу студената у измени наставног плана је видљив у Извештају треће седнице Студентског парламента, где су студенти одлучили да се настави са одржавањем изборни предмет Маркетинг у фармацији. Предлог је био усвојен од стране Сената.

Оцењивање и жалба на оцену: Правилником о полагању испита је дефинисан начин полагања и оцењивања студената, а на сајту Универзитета Бијељина налази се табеларни приказ формирања оцене. У Апликационом формулару се наводи да сваки наставник има за обавезу да на првом предавању студентима изнесе план наставе, потребну литературу и начин оцењивања.

На сајту факултета налазе се процедуре жалби на оцењивање, а које су јасно дефинисане Правилима студирања, на основу члана 87. Статута Универзитета. У Апликационом формулару се наводи да до сада није било жалби на оцењивање.

Б.4 Упис и напредовање студената, признавање и сертификација

Признавање квалификација: Документи: Статут Универзитета Бијељина, члан 89, 90 и 91; Правилник о праву на промену студијског програма, прелазак на студијске програме Универзитета Бијељина, о критеријумима и условима преношења ЕЦТС бодова, Одлука о именовању комисије за признавање испита 2013/2014/2015/2016/2017/2018 потврђују испуњавање одредница Лисабонске конвенције па тиме и Критеријум Т4.2. Универзитет Бијељина регулише признавање квалификација од стране друге високообразовне институције на основу испуњености општих услова, а који подразумевају подударност наставног програма. У случају да актуелна Комисија за признавање испита докаже постојање разлике у програму, омогућује се подносиоцу захтева алтернатива за испуњавање додатних услова-полагање додатног испита који одговорни наставник за дати предмет осмишљава према процени разлике програма.

Упис студената: Критеријум Т4.1 захтева постојање јасних и транспарентних критеријума за упис студената на студијски програм. С тим у вези, Правила студирања на првом и другом циклусу студија Универзитета Бијељина дефинише рангирање студената при упису на студије базирано на резултатима пријемног испита (који представља проверу знања, склоности и способности кандидата) и на успеху у претходном школовању.

Додатно, Критеријум Т4.1 захтева да број примљених студената буде у складу са анализираним друштвеним потребама (одређује Министарство просвете и културе Републике Српске) и обезбеђеним ресурсима за извођење програма (уписну квоту одређује Сенат Универзитета). Конкурс за упис се јавно објављује у бар једним новинама и на интернет страници установе.

Диплома и додатак дипломи: У Статуту Универзитета Бијељина, члан 100. и Правила студирања на првом и другом циклусу студија Универзитета Бијељина наводи се да се студенту по положеном завршном

испиту и завршеним студијама издаје диплома и уз њу додаток дипломи. Студенти имају увид у оба наведена документа.

Достављен је и Фармација-ДД.пдф пример додатка диплома; додаток дипломи је израђен према препоруци Европске комисије, Већа Европе и УНЕСКО/ЦЕПЕС-а, а обезбеђује информације о стеченој квалификацији, остварене исходе учења, али и контекст, ниво и статус студија чиме је испуњен Критеријум Т4.3.

(Диплома_Агроекономија.пдф пример дипломе која се издаје на Универзитету Бијељина)

Размена студената: Имајући у виду да је Универзитет у Бијељини релативно млада институција, међународна сарадња са другим високошколским установама још није рутински успостављена. Ипак, Универзитет Бијељина идентификује овај недостатак и гради чврсту основу за будуће међународне однос. У документу Правци и циљеви развоја међународне сарадње за 2012-2018 се у самом закључку наводи да се „сегмент међународне сарадње не може развијати независно од других области на Универзитету“. Имајући у виду да је Универзитет Бијељина поставио 2018. годину за рок за реализовање овог стратешког плана, доста ставки овог плана је заиста и унапређено:

- наставни план (бар када је Фармација у питању) је усклађен са програмима у региону што би требало да олакша процесе размене (Подударност са другим студијским програмима);
- јасно је дефинисан начин формирања ЕЦТС система бодовања чиме је изједначен систем вредновања оптерећености студета на Универзитету Бијељина са другим високообразовним институцијама у региону и Европи (Правилник о формирању ЕЦТС);
- тиме је остварен услов за доношење Правилника о праву на промену студијског програма, прелазак на студијске програме Универзитета Бијељина, о критеријумима и условима преношења ЕЦТС бодова. (испуњен је Критеријум Т10.2)
- 2015. године је донесен Правилник о међународној сарадњи који подразумева формирање Центра за међународну сарадњу Одлука о оснивању Центра за међународну сарадњу. (испуњен је Критеријум Т10.3) (Још увек не постоје подаци о овом центру на сајту Универзитета, као ни о његовим активностима)

Б.6 Ресурси за учење и подршка студентима

Физички ресурси и инвестицијска улагање: Достављена документа су:

- ЗК изводак;
- Копија катастарског плана;
- Лист непокретности;
- Уредба о условима за оснивање И почетак рада високошколских установа и о поступку утврђивања испуњености услова;
- Библиотечка база из области Фармације;
- Правилник о раду лабораторија;
- Листа лабораторијских апарата;
- Листа лабораторијског посуђа и опреме;
- Листа опреме за наставу;
- Информатор информисе студенте о свим расположивим ресурсима.

Универзитет Бијељина, а при томе и Фармацеутски факултет располажу свим основним физичким ресурсима за исвођење делатности. Испуњен је Критеријум Т6.3 обзиром да Универзитет обезбеђује студентима интернет салу са 20 рачунара, покривеност Универзитета бежичном интернет конекцијом, као и библиотеку и читаоницу.

Информисаност студената о ресурсима и услугама: Интернет страница и посебно Информатор су први контакт са Универзитетом Бијељина сваког ко је заинтересован за његов рад. Информатор је намењен будућим студентима и бруцошима ради њиховог упознавања са физичким ресурсима се могу студенти користити. Информације о људским ресурсима (центри, саветовалиште, службе итд) који стоје на располагању студентима налазе на почетној страни факултета. Постојање Саветовалишта и његово истицање на почетној страни Факултета је врло похвално.

Већ уписани студенти могу да добију доста информација у Студентској служби која комуницира директно са студентима телефонски или електронском поштом. Коначно, истакла бих постојање интернет Портала као велику предност јер оваква платформа обезбеђује брз и изузетан извор информација. УБН Форум и Причаоница су место за постављање питања уколико постоји нека недоумица.

Б.8 Информисање јавности

Информације о раду високошколске установе: Информације о Универзитету се могу пронаћи на интернет страници www.ubn.rs.ba (која је билингвална), активности Универзитета су медијски пропраћене, затим интерно студент могу да пронађу информације о настави и поставе питања преко Портала Универзитета, а редовно се објављује и Билтен Универзитета. Информације пласиране наведеним системима су редовно ажуриране.

Критеријум Т8.1 је већински испуњен обзиром да Универзитет Бијељина ажурно информише ужу и ширу јавност о студијским програмима, о њиховом лиценцирању, циљевима и исходима учења. Тиме је испуњен и ЕСГ 1.8.

Водич за будуће студенте: Информатор је врло детаљан и садржи неопходне информације за избор студијског програма. Додатно, редовно се објављује Билтен Универзитета који прати актуелне активности Универзитета, али је интересантан и за будуће студенте, јер садржи информације о упису на студијски програм, као и информације о самим студијским програмима.

СЛАБЕ СТРАНЕ

Б.2 Креирање и одобравање студијских програма

Доступност информација о образовним циљевима студијског програма: Иако Елаборат студијског програма јасно наводи план и програм студија и за сваки предмет наводи начин бодовања, наставником који изводи наставу, план теоријске и практичне наставе, ови подаци нису доступни студентима. Постоји могућност да се добију у писаној форми (нисам пронашла тачну индикацију за ову изјаву), али како живимо у 21. веку сматрам да они треба да буду доступни у електронском облику (не знам да ли студент имају интерни онлајн приступ тим подацима).

Доношење студијског програма: Сенат и Управни одбор Универзитета Бијељина имају студенте представнике те се може сматрати да студенти учествују у доношење важних одлука Универзитета. Међутим, пронађен је само један доказ о испуњавања ових активност (разлог је вероватно што је рад Студентског парламента почео тек у септембру 2018. Године - Извештај прве седнице Студентског парламента). Поред тога, у Записнику усвајања политике за осигурање квалитета и стратегије развоја на списку присутних нема ни једног студента, те сходно није изнето мишљење студената за унапређење рада Универзитета (мада су студенти/чланови Сената и Управног одбора налазе на листи позваних: Позив за израду политике и стратегије квалитета).

Анкетирање генерално резултира врло информативном статистиком, те је стога веома важно ради праћења квалитета рада једног универзитета. Овде, међутим, сматрам да анкетирање није довољно

детаљно, а додатно није нигде наведено како се приступа добијеним резултатима. Да ли се предузимају неке мере и да ли постоје критеријуми вредновања резултата анкета? (Детаљније у БЗ)

Научноистраживачки рад: Не постоји јасно регулисано правило о укључивању студената фармације у научно-истраживачки рад. Према Правилнику о научноистраживачком раду млади истраживач-студент мора бити уписан на мастер студије, те како су студије фармације интегрисане студије, студенти фармације не могу бити изабрани у ово звање. Међутим, у истом правилнику пише да стални или пројектни чланови могу бити студенти првог, другог или трећег циклуса студија и да их бирају наставници на основу њиховог иступања у наставном процесу. Поред тога, у Апликационом обрасцу је наведено да се студент могу самоиницијативно укључити у научноистраживачки рад.

Обзиром да се наводи да нема довољног интересовања од стране студената, сматрам да није испуњен Критеријум Т3.2 о мотивисању студената за укључивање у научноистраживачки рад.

Анализирање квалификација и стручне компетентности студената: Када су у питању стечене компетенције, једино видим извештај послодаваца о личном утиску о стеченим компетенцијама, док базична статистика о просечној оцени, као степену запошљавања изостаје. Додатно, анкете које су достављене послодавцима имају само пет питања.

Међународна сарадња: Иако постоје све регулативне основе, систем размене студената је недовољно развијен, као и заступљеност предавања на страном (енглеском) језику (осим обавезног предмета, Енглески језик на другој години студија).

Б.3 Учење, подучавање и оцењивање усмјерено ка студенту

Евалуација наставног плана и програма и наставног процеса: Наставни програм за сваки предмет дефинисан у Студијском програму Фармација укључује планирање различитих метода наставе, међутим не води се евалуација спровођења ових метода у настави.

1. Извештај о квалитету наставног процеса, тј. анкете које су њиме обухваћене садрже једино питање о задовољству извођењем наставе, док не постоји питање о заступљености интерактивне наставе, или пак о фреквенцији одвијања консултација. Такође, предавачи се оцењују оценама од 1 до 5 без осврта на поједине аспекте извођења наставе, без осврта на његово предавање, као нити о консултацијама са наставницима (нису наведени коментари студената). У анкетама се постављају само два питања у вези са наставним планом и програмом, а то су: „извршавање предиспитних обавеза је олакшало полагање испита“ и „број часова предавања и вежби предмета не прелази обим садржаја предмета“.
2. Додатно, иако су достављени бројни извештаји урађених анкета, нисам пронашла правилник који регулише анкетирање студената. Мере које су наведене да се спроводе као последица на „лоше“ резултате анкета стоје само као неписано правило. У случају „лоших“ резултата, декан или овлашћена особа треба да обаве разговор са наставником и затражити објашњење добијених резултата.

Сматрам да је Портал Универзитета изузетна платформа за изношење мишљења о квалитету наставе, међутим јавља се проблем анонимности.

Б.4 Упис и напредовање студената, признавање и сертификација

Упис студената: Једино сам у Апликационом формулару нашла јасну формулу за формирање ранг листе студената на пријемном испиту (да се пријемни испит полаже из биологије и хемије који носе по 30 бодова, да се коначан успех формира као збир бодова остварених на пријемном и успех у претходном

школовању као просечна оцена свих предмета у првом, другом, трећем и четвртном разреду помножен са 2).

Размена студената: Мобилност студената је и даље на доста ниском нивоу (како је наведено у Апликационом формулару). Још у горе поменутом документу Правци и циљеви развоја међународне сарадње за 2012-2018 често се помиње недостатак мотивације студената и академског особља, али пре свега финансијски аспект-непостојање извора финансирања међународних односа на нивоу Универзитета, али ни на ентитеском и државном нивоу. Такође се помиње недовољно учешће у међународним пројектима, као и непостојање системског приступа међународној сарадњи на ентитетском или државном нивоу. (Није испуњен критеријум T10.1)

Б.6 Ресурси за учење и подршка студентима

Физички ресурси и инвестицијска улагање: Студенти у анкетама су изразили не баш тако висок ниво задовољства могућности слободне употребе рачунарске опреме.

Није наведен план улагања у физичке ресурсе. (Критеријум Т 6.4)

Информисаност студената о ресурсима и услугама: Пре свега, Информатор и интернет страница Универзитета Бијељина садрже доста информација о овој теми, али у Информатору недостају подаци о људским ресурсима, а у сектору Центри на почетној страни интернет странице Универзитета није појашњена сврха Центра за међународну сарадњу (уколико већ није било никаквих активности). Студенти могу да добију информације о расположивим ресурсима једино уколико у одређено радно време позову или се лично обрате Студентској служби. Имајући у виду план Универзитета за проширење листе актуелних студената, овај вид комуникације није довољан. Моје схватање Портала (да основу достављених слика) је да он има функцију огласне табле и комуникације са наставником у вези са извођењем наставе, али он не поседује информације општег карактера у вези са ресурсима Универзитета.

Б.8 Информисање јавности

Информације о раду високошколске установе: Информатор је врло детаљан и садржи неопходне информације за избор студијског програма. Додатно, редовно се објављује Билтен Универзитета који прати актуелне активности Универзитета, али је интересантан и за будуће студенте, јер садржи информације о упису на студијски програм, као и информације о самим студијским програмима.

Недовољно информација о пролазности студната, као и информација о запошљавању дипломаца је у заступљену у горе поменутих системима информисања.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ

Б.2 Креирање и одобравање студијских програма

Доступност информација о образовним циљевима студијског програма: На страници Универзитета/Фармацеутског факултета налазе се општи подаци о звању, циљу студијског програма и исходу процеса учења, као и наставни план са листом предмета и начином бодовања. Ипак сматрам да је студентима битно да познају циљ и исход учења сваког предмета, те стога предлагем да се постави портфолио сваког предмета на страницу факултета ради информисања свих заинтересованих. Обзиром да Универзитет има онлајн платформу за комуницирање наставног кадра са студентима, размену материјала за учење и резултата испита, овај Портал (закључак изведен на основу достављене

фотографије Портала) не садржи предвиђене исходе учења и план наставе за дати предмет. Ова платформа се може унапредити израдом интерактивне мапе која садржи све модуле предвиђене датим предметом где онда професор може да уноси пређено градиво у форми презентација.

Доношење студијског програма: Принципијелно је регулисано учешће студената у доношењу и измени студијских програма, међутим постоји недовољно доказа о реализацији истих. Наиме, нисам успела да пронађем конкретам доказ о учешћу студената у формирању студијског програма Фармација, међутим са почетком рада Студентског парламента уочава се напредак у ангажовању студената у процени и измени студијског програма. Студентски парламент је од виталног значаја за каналисање студентских захтева и предлога и њихово излагање управним органима. Стога предлажем подстицање рада Студентског парламента.

Студенти морају да буду свесни да попуњавање анкете није формалност већ прилика да на анониман начин изразе своје (не)задовољство наставним програмом. Стога, неопходно је детаљније регулисати анкетирање: коме се прослеђују резултати, како се они објављују, које су последице добијених резултата, које су мере у случају „лоших“ резултата. (Конкретније образложено у БЗ)

Научноистраживачки рад: Ради испуњења дела Критеријума Т2.6 о активном учешћу студената у научном истраживању, а као студент који је током основних студија имао интереса за научноистраживачки рад и самоиницијативно учествовао у једном таквом током, сматрам да су студенти недовољно информисани о могућностима које су им обезбеђене. Научноистраживачки рад се мора промовисати како би био препознат од стране студената.

Овим не улазим у ниво развоја научноистраживачке делатности на Фармацеутском факултету у Бијељини, али уочавам да је исти на ниском нивоу (Евалуација научних радова наставника нема ни једног професора Фармацеутског факултета). С тим у вези (иако нисам компетентна да дајем предлог) сматрам да се уговори са фармацеутским компанијама се такође можда могу искористити користити у правцу научноистраживачке делатности (предлог директорке Фармацеутске куће Благолекс у Записнику усвајања политике за осигурање квалитета и стратегије развоја Универзитета Бијељина, један је од примера). Ипак, имајући у виду лимитирану развијеност фармацеутског сектора у региону, предложила бих такође усмеравање научноистраживачког рада као финансијски мање захтевним, а при томе врло актуелним областима попут биоинформатике. Области као што су на пример вештачка интелигенција или програмирање су доста мање финансијски захтевне, а отварају могућности сарадње са другим високошколским установама у региону и Европи.

Када је студентска пракса у питању, додала бих једино да се фармација уопште мора промовисати као мултидисциплинарна наука (а што је такође дефинисано Критеријумом Т2.6) те подстицати студенте да раде праксу у различитим областима: фармацеутска технологија, фармакологија, клиничка фармација, аналитичке методе, епидемиологија, клиничке студије, магистрална израда лекова и рад у апотеци итд. Обзиром да нисам компетентна да коментаришем курикулум факултета, само ћу изнети моје мишљење, а то је да пракса треба да буде боље структурисана, да студент има обавезу да проведе одговарајући број сати у свакој доступној, горе наведеној области и да буде заступљена као обавезни предмет на неколико завршних година факултета.

Анализирање квалификација и стручне компетентности студената: У достављеним извештајима се види доследност и систематичност у спровођењу анкетирања студената и екстерних заинтересованих страна. Узима се у обзир мишљење и (не)задовољство студената током и након студија. Ипак, овде су у питању стечене компетенције и једини доказ о њима је анкетирање послодаваца и сматрам да су баш оне релевантне за процену истих. Стога предлажем детаљније анкетирање послодаваца како би се увидело

тренутно стање компетентности дипломаца, али и како би се курикулум факултета ускладио са захтевима тржишта.

Међународна сарадња: Универзитет улаже напоре за развој међународне сарадње (детаљније у Б4.4). Овде бих истакла важност увођења енглеског језика у свакодневним активностима студената. Да би били у стању да прате актуелна достигнућа у области фармацеутских наука студенти морају да се припреме за читање и процену литературе на енглеском језику. Израда семинарских радова по правилу би требало да укључи претраживање научних радова објављених у међународним часописим. Додатно излагање енглеском језику може се постићи преко предавања гостујућих страних професора или подстицање студената да учествују у конгресима које организује Европска асоцијација студената фармације (EPSA-European Pharmaceuticals Students' Association).

Б.3 Учење, подучавање и оцењивање усмјерено ка студенту

Евалуација наставног плана и програма и наставног процеса: Студентима треба дати осећај да је образовање које им пружа дата образовна институција у служби баш студената и да је задовољан и добар студент циљ те институције. Студенти треба такође да се науче да критички анализирају средину у којој раде и узму активно учешће у процесу побољшања те средине и њеног прилагођавања својим потребама. Обзиром да се покретањем рада Студентског парламента види активно ангажовање студената у измени наставног плана (Извештај треће седнице Студентског парламента), овде бих се осврнула бих се на важност анкетања.

1. Анкете треба да буду детаљније и да садрже више питања везаних за методе у извођењу наставе. Треба да се оцени сваки сегмент предавања, а не само да оценама од 1 до 5 студенти уопштено оцене предавача. Неопходна су питања у вези са обавешћеношћу студената о плану и програму датог предмета, нивоом интеракције у настави, укључивањем студената, доступност материјала за учење, консултацијама пре и после предавања, доступности професора итд.
2. Неопходно је регулисати и начин предузимања мера на добијене резултате анкета. ЕСГ 1.7 наводи: „Могу се користити различити методе прикупљања информација. Важно је да су студенти и запослени укључени у пружање и анализу информација и у планирање накнадних активности“. Овде бих истакла важност планирања активности као одговор на резултате анкетања. Униформисање одговора на резултате анкете може се постићи једино дефинисањем процедура за евалуацију резултата анкетања.

Портал Универзитета би могао бити идеално место за изношење мањих сугестија у вези са извођењем наставе, те предлажем унапређења његовог интерфејса и формирања анонимног приступа у сврху коментарисања наставе.

Б.4 Упис и напредовање студената, признавање и сертификација

Упис студената: Непостојање правилником дефинисаних смерница за бодовање и рангирање студената ствара основу за евентуално мењање правила у току процеса пријемног испита или до различитог тумачења постојећих правила (остављам могућност да је ипак рангирање јасно дефинисано и презентовано јавно и да га само ја нисам могла пронаћи). Недостаје и исцрпно упутство рангирања студената у случају истог броја бодова (ко добија примат, успех у претходном школовању или резултат на пријемном испиту).

Размена студената: Универзитет Бијељина улаже велике напоре да оснажи међународну сарадњу и чини се да су у процесу развоја овог захтева. Недостају остварени међународни пројекти Универзитета Бијељина са другим високообразовним институцијама у региону и иностранству, те предлагем више ангажовања на том пољу.

Наводи се доста низак ниво мотивисаности за размену (мада се у Апликационом формулару истиче постојање спорадичне размене преко личних познанстава), те мислим да се требају предузети додатне мере за подизање мотивисаности студената. Мотивисаност студената зависи од више фактора: комплексност пријавног процеса за размену, степен признавања стечених бодова, важност промене средине за њихов лични и професионални развој. Све горе наведено се постиже добром информисаношћу и едукацијом студената (интернет страница, радом студентске организације, излагањима студената који су већ били на размени итд).

Додатно, научно-истраживачки рад је идеално поље за унапређење међународне сарадње кроз многобројне интернационалне пројекте. Стога сматрам да је развој овог сектора од примарног значаја, јер ће створити подлогу за развој међународне сарадње.

Поред свега овде изнетог, сматрам да је неопходно поново евалуирати тренутно стање у области међународне сарадње на Универзитету и направити нови стратешки план развоја.

Б.6 Ресурси за учење и подршка студентима

Физички ресурси и инвестициска улагање: Обзиром да је научно-истраживачки рад сам по себи неопходан за једну високошколску институцију, а додатно и подстиче међународну сарадњу, потребно је подржати-унапредити његов развој. С тим у вези неопходне су додатне инвестиције у лабораторије Фармацеутског факултета или остваривање додатних сарадња са фармацеутским компанијама које могу да постану екстерни физички ресурси (наведено у Критеријуму Т 6.5).

Коначно, Критеријум Т6.4 истиче неопходност праћења плана улагања у физичке ресурсе и опреме за научноистраживачки рад и наставно-образовну делатност, те сматрам да је неопходно израдити план улагања у физичке ресурсе (остављам отворену могућност да ја нисам успела пронаћи један такав план у достављеном материјалу).

Информисаност студената о ресурсима и услугама: Према ЕСГ 1.6 треба да се узме у обзир разноликост студентске популације, те стога Универзитет мора да узме у обзир различите афинитете и могућности студената и обезбеди више извора корисних информација расположивим физичким и људским ресурсима као што су: обилазак просторија Универзитета, као и прво информативно предавање бруцошима, затим социјалне мреже, унапређење комуникације преко интерног портала уз додатно унапређење интернет странице, посебно домена који се односи на Центар за међународну сарадњу.

Б.8 Информисање јавности

Информације о раду високошколске установе: Подаци о запошљавању дипломаца (наведено у Критеријуму Т7.1) бих истакла као врло битне за све будуће, али и тренутне студенте, те бих подвукла важност јавног приказивања тих информација. (Остављам отворену могућност да ови подаци постоје и да су доступни широј јавности, али их само ја нисам успела да пронађем.)

МЈЕСТО И ДАТУМ

ПОТПИС РЕЦЕНЗЕНТА